

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Accent praktijkonderwijs, Hoogvliet PRO

Plaats : Hoogvliet Rotterdam
BRIN nummer : 28DF|C1
BRIN nummer : 28DF|00|PRO
Onderzoeksnummer : 291990
Datum onderzoek : 25 januari 2017
Datum vaststelling : 5 april 2017

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 25 januari 2017 een onderzoek uitgevoerd op Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet, om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs op deze afdeling en over de naleving van wet- en regelgeving.

Het praktijkonderwijs Hoogvliet is gehuisvest in een prachtig, nieuw, licht en modern schoolgebouw. Voor veel leerlingen is de school een rustige, veilige haven in een wijk met een diverse populatie, met soms ingewikkelde problematiek. De meeste leerlingen van de school wonen in Hoogvliet. Op de school zitten ongeveer 190 leerlingen.

Aanleiding

De aanleiding voor dit kwaliteitsonderzoek is de tweejaarlijkse bezoeken-cyclus die de inspectie voor scholen voor praktijkonderwijs hanteert. Accent praktijk onderwijs Hoogvliet is voor het laatst in september 2013 bezocht en daarom voert de inspectie nu een kwaliteitsonderzoek uit.

Onderzoeksopzet

De inspectie vormt haar kwaliteitsoordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan een selectie van kwaliteitsindicatoren uit het toezichtkader voortgezet onderwijs 2013. Bij dit onderzoek hebben we de indicatoren uit het zogenaamde kernkader onderzocht. Dit is het gedeelte uit het toezichtkader dat bij al onze kwaliteitsonderzoeken minimaal wordt beoordeeld.

Om het onderzoek goed te laten aansluiten bij de specifieke kenmerken van de school en de onderzochte afdeling hebben we het onderzoek aangevuld met indicatoren uit het zogenaamde aanvullende kader. Zo zijn indicatoren over het afstemmen van het didactisch handelen toegevoegd (8.1, 8.2, 8.3). Deze indicatoren zijn toegevoegd omdat ze gezien de leerlingenpopulatie van extra belang zijn.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- Schoolbezoek, waarbij wij in een aantal lessen de onderwijspraktijk hebben geobserveerd.
- Wij hebben gesprekken gevoerd met het de schoolleiding, de zorgcoördinator,

docenten en leerlingen.

- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie en bestuur.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek waaronder het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 beschrijven we de bevindingen uit het onderzoek in de vorm van een kwaliteitsprofiel. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

2. CONCLUSIES EN TOEZICHTARRANGEMENT

Een kwaliteitsonderzoek zoals wij hebben uitgevoerd, leidt tot een zogenaamd toezichtarrangement voor kwaliteit en/of voor naleving. Een arrangement kan *basistoezicht* inhouden of juist *aangepast* toezicht inhouden. In het eerste geval (bij basistoezicht) vinden wij de kwaliteit van voldoende niveau en is het daarom niet nodig om de school onder intensief toezicht te plaatsen. Als er echter te veel tekortkomingen zijn geconstateerd, wordt conform beslisregels geoordeeld dat de kwaliteit onvoldoende is en stellen we een aangepast arrangement vast voor zwakke of voor zeer zwakke kwaliteit en/of voor naleving.

Onze conclusie voor Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet is als volgt:

Op basis van het onderzoek kennen wij aan de afdeling het basisarrangement toe omdat zowel de onderwijsresultaten alsook de kwaliteit van het onderwijsproces op de onderzochte onderdelen van voldoende niveau is. Dit betekent dat wij op dit moment geen reden hebben om het toezicht te intensiveren.

Wij hebben geen tekortkomingen in de naleving van de wettelijke voorschriften vastgesteld.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek op basis waarvan we tot onze conclusie over de kwaliteit zijn gekomen. Eerst geven we een samenvattend algemeen beeld over de kwaliteit van het onderwijs op Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet. Daarna volgt het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan. Vervolgens lichten we die oordelen in onderlinge samenhang toe.

3.1 Algemeen beeld

Accent Praktijk Onderwijs Hoogvliet heeft in de week van dit kwaliteitsonderzoek het predicaat excellent ontvangen vanuit het excellentie profiel 'zonder relatie geen prestatie'. Op het Accent Praktijkonderwijs is dit geen loze slogan maar een gedachtegoed dat in alle haarvaten van de school is verankerd. Het is een prettige, ordelijke en mooie school met een betrokken team in een soms hectische omgeving. De positieve pedagogische relatie en de duidelijke regels die voor iedereen gelden zorgen voor rust en een veilig gevoel bij leerlingen.

Het is ook een school, met een zelfkritische schoolleiding en team, die niet stilstaat, maar steeds in ontwikkeling is. Een duidelijk, alles omvattend, gedragen en cyclisch kwaliteitszorgsysteem geeft daar sturing aan. De inspectie heeft dat als goed beoordeeld. Datzelfde geldt voor de ontwikkelingsperspectieven.

Op het Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet is het didactisch handelen van voldoende niveau en het geven van feedback aan leerlingen viel in positieve zin op. Er is een mooie start gemaakt met het afstemmen van het onderwijs op de verschillen tussen leerlingen, want bij het geven van de instructie van de lessen hebben wij dat nog onvoldoende gezien.

3.2 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda voor indicatoren van de onderwijsresultaten:

1. onder de norm
2. boven de norm
3. niet te beoordelen

Legenda voor indicatoren van de opbrengsten praktijkonderwijs:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen voor onderwijsresultaten)

Legenda voor andere indicatoren:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed

Wij hebben daarnaast onderzocht of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften. Dit wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.		1	2	3	4	5
1.1P	De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.				•	
1.7	De leerlingen van het praktijkonderwijs functioneren naar verwachting in de vervolgopleiding of het werkveld.				•	

De sociale opbrengsten zijn van voldoende niveau		1	2	3	4	5
2.1	De sociale opbrengsten zijn van voldoende niveau.					•

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		1	2	3	4
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Het schoolklimaat is ondersteunend en gericht op een brede vorming		1	2	3	4
5.4	De school ondersteunt de leerlingen en de ouders/verzorgers bij de keuzes tijdens de schoolloopbaan.			•	

Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.			•	
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			•	
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.			•	
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.				•

De leraren stemmen hun didactisch handelen af op verschillen tussen leerlingen		1	2	3	4
8.1	De leraren gebruiken bij de vormgeving van hun onderwijs de analyse van de prestaties van de leerlingen.			•	
8.2	De leraar stemt de instructie af op verschillen tussen leerlingen.		•		
8.3	De leraar stemt de verwerking af op verschillen tussen leerlingen.			•	

De school begeleidt leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben effectief aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief. (extra ondersteuning)		1	2	3	4
10.1	Het bevoegd gezag stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.				•
10.2	De leerling ontvangt onderwijs zoals beschreven in het ontwikkelingsperspectief.			•	
10.3	De school stelt vast of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.				•

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.				•
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.				•
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.				•

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.				•

3.3 Toelichting bij kwaliteitsprofiel

Het bovenstaande algemene beeld en kwaliteitsprofiel lichten we hieronder toe. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende aspecten aan bod: Leeropbrengsten, pedagogisch en didactisch handelen, Ondersteuning en begeleiding en kwaliteitszorg.

Onderwijsresultaten

De onderwijsresultaten zijn goed

Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet doet het goed als het gaat om de uitstroom. Bijna alle leerlingen (97 procent) stromen binnen drie jaren succesvol uit naar een werkplek of naar een vervolgopleiding. Doordat de school zorgvuldig en al bij het startgesprek in samenspraak met ouders en leerlingen de einddoelen bepaalt, halen ook bijna alle leerlingen het uitstroomniveau dat in de ontwikkelingsperspectieven staat. Een goed netwerk met de gemeente, lokale bedrijven, betrokkenen uit de omgeving van de school en investeringen in stagebegeleiders, zorgen er voor dat het de school lukt om voor bijna alle leerlingen (98 procent) een bestendige plek te vinden. Als een plaatsing niet goed gaat, of het loopt niet in de persoonlijke omstandigheden van een leerling, dan kan een leerling terugvallen op de school. De school zoekt dan soms op hele creatieve manieren, naar een oplossing.

Pedagogische en didactisch handelen

Het pedagogisch en didactisch handelen is voldoende tot goed, met als aandachtspunt de afstemming.

In de school heerst een rustige en ordelijke sfeer. De positieve, pedagogische grondhouding van alle betrokkenen in de school speelt hierbij een belangrijke rol. Daarnaast zijn er hele duidelijke regels binnen de school waar iedereen zich aan houdt. Leerlingen geven aan dat het soms wel jammer is dat ze niet buiten het hek van de school mogen komen en aan het begin van de dag hun telefoon moeten inleveren. "Maar het is ook wel rustig, je hoeft niet bang te zijn dat iemand gekke foto's van je maakt en dat er ruzies ontstaan als er een telefoon weg is", aldus een leerling die hiermee aangeeft dat het wel prettig is en het veilig voelt.

Het didactisch handelen is van een voldoende tot goed niveau. Leraren kennen hun vak en de leerlingen. Er gaat weinig tijd verloren en leerlingen zijn tijdens de lessen actief betrokken. Duidelijk zichtbaar is de nieuwe onderwijskundige

benadering om de lessen volgens een vaste structuur in te richten. Lessen hebben hierdoor een doelgerichte, duidelijke opbouw.

Alle docenten maken bij de lessen gebruik van de analyse van de prestaties van de leerlingen en steeds vaker worden lessen hierop een planmatige manier op ingericht. Dit is nu al voorzichtig zichtbaar bij de verwerking van de leerstof. Leerlingen die dat nodig hebben kunnen dan langer aan een opdracht besteden, er zijn mogelijkheden om met de leerstof verder te gaan of de leerstof op een ander manier te verwerken. Bij de praktische vakken is dit nog duidelijker zichtbaar. Ook hebben we een voorbeelden gezien hoe ict kan worden ingezet om in te spelen op de verschillen tussen leerlingen. Het gebruik van ict op deze manier is echter nog geen gemeengoed in de school. Bij de instructie van de lessen hebben wij de afstemming op de verschillen tussen leerlingen gemist. De instructies waren vaak klassikaal en er werd niet ingespeeld op de verschillen tussen leerlingen. Hier liggen nog kansen voor de school om de ontwikkelingsperspectieven nog beter tot hun recht te laten komen. De school ziet dat ook en heeft de afstemming/differentiatie een belangrijke plek gegeven bij de verdere ontwikkelingen.

Bijzonder is de feedback die leerlingen krijgen bij hun leerproces, het ontwikkelingsperspectief en de gestelde doelen, door middel van coachingsgesprekken. Leerlingen worden heel direct betrokken bij hun eigen ontwikkeling en stellen tijdens gesprekken met de mentor doelen waar voor een bepaalde periode aan wordt gewerkt. Leerlingen geven aan dit heel prettig te vinden en vinden het fijn dat er op die manier tijd aan ze wordt besteed, ze voelen zich serieus genomen. Het nieuwe format **voor de coachingsgesprekken is recent ingevoerd. Hiermee liggen er kansen door de vertaling van de afgesproken doelen in de klas, tijdens de lessen steviger aan te zetten.**

Het is positief dat de school toewerkt naar een meer geïntegreerde benadering van de algemeen vormende vakken en de praktijkvakken. Desalniettemin zijn de domeinen, wonen, arbeid en vrije tijd op alle niveaus zichtbaar en vertaald naar vakleerdoelen. Het is duidelijk opgebouwd van onderbouw naar bovenbouw, met schoolcertificaten die in de opbouw kunnen leiden naar branchegerichte certificaten. De portfolio's van de leerlingen worden onder andere gevuld met deze 'bewijsstukken'.

Ondersteuning en begeleiding is van een goed niveau.

Op Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet worden de vorderingen voor Nederlands en rekenen/wiskunde aan de hand van toetsen gevolgd. Bovendien wordt nauwkeurig bijgehouden over welke vaardigheden leerlingen beschikken door

onder andere de aan het eind van elke praktijkles ingevulde volgljsten, de behaalde bewijzenroute naar een branchecertificaat en toetsing. De school heeft hier zeer recent een digitaal systeem voor geïmplementeerd waarin ook de ontwikkelingsperspectieven van de leerlingen zijn opgenomen. Op basis van deze gegevens bepalen docenten met ouders, leerlingen en de leerlingenzorg of er hiaten zijn en waar extra aan gewerkt moet worden in relatie tot de leerdoelen die in het ontwikkelingsperspectief staan.

Zoals wettelijk is bepaald, stelt Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet voor alle leerlingen een ontwikkelingsperspectief vast. Wij hebben dit onderdeel als goed beoordeeld, omdat het startgesprek met ouders en leerlingen hierbij een belangrijk onderdeel is. De school ruimt hier veel tijd voor in. Bovendien is het perspectief duidelijk, effectief en bestaat het uit een eindperspectief, tussendoelen en een daaraan gerelateerd onderwijsaanbod. De laagdrempeligheid, duidelijkheid en transparantie van het document en de zorgcoördinator maken dat de gesprekken met ouders en leerlingen over het plan meestal harmonieus verlopen.

De Ontwikkelingsperspectieven zijn ambitieus, realistisch, toekomstgericht en leidend voor het onderwijs. Ze worden regelmatig en zeer beredeneerd bijgesteld, soms met extra hulp en of ondersteuning. De school stelt dan ook op een goede manier vast of leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief.

De leerling ontvangt onderwijs zoals beschreven in het ontwikkelingsperspectief. Toch liggen hier nog kansen, aangezien de coaching gesprekken maar ook de doelen van de leerlingen uit het ontwikkelingsperspectief concreter in de lessen vertaald kunnen worden.

Zeer goede kwaliteitszorg op Accent praktijkonderwijs Hoogvliet.

Op Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet wordt gewerkt met een goed kwaliteitszorgsysteem. Het is een overzichtelijk, duidelijk en werkbaar instrument. Bijzonder is dat het team hier nadrukkelijk bij betrokken is en veel draagvlak is voor ingezette verbeteringen, aanpassingen en ontwikkelingen. Het kwaliteitszorgsysteem is cyclisch opgebouwd en het schoolplan ligt er aan ten grondslag. Van daaruit is een invoeringsprogramma opgesteld dat heel systematisch wordt geëvalueerd en waar het hele team bij is betrokken. Uit de conclusies die duidelijk en concreet zijn worden doelen en activiteiten opgenomen in een activiteiten- en ontwikkelplan. Deze werkwijze leidt zichtbaar tot een goede planmatige manier van werken aan verbeteringen, een duidelijke evaluatie van het onderwijsleerproces en een goede borging.

Bovendien worden de leerresultaten op een goede manier geëvalueerd, per leerling, per klas, per vak en op schoolniveau. Daar worden vervolgens conclusies uitgetrokken voor het onderwijs.